- (b) Who introduced Dual Government in Bengal? কোনে বঙ্গদেশত হৈত শাসন প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল ?
- (c) Who was the founder of the Asiatic Society of Bengal? এচিয়াটিক চোচাইটি অৱ বেঙ্গলৰ প্ৰতিষ্ঠাতা কোন আছিল?
- (d) Write the name of the Governor-General who introduced the Permanent Settlement.

  চিৰস্থায়ী বন্দৱস্ত প্ৰৱৰ্তন কৰা গৱৰ্ণৰ-জেনেবেলজনৰ নাম লিখা।
- (e) Who wrote the book, India Today?
  India Today নামৰ গ্ৰন্থখন কোনে লিখিছিল?
- (f) Ranjit Singh was originally a leader of which Sikh Misl?

  ৰঞ্জিত সিংহ আদিতে কোনটো শিখ মিচিলৰ নেতা আছিল?
- (g) Who was the chief exponent of Evangelicalism in India? ভাৰতত খ্ৰীষ্টীয় ধৰ্মপ্ৰচাৰৰ মতাদৰ্শৰ মুখ্য হোতা কোন আছিল?

- (h) By which Act was English language made medium of instruction in 1835?
  ১৮৩৫ চনৰ কোনখন আইনৰ যোগেদি ইংৰাজী ভাষাক ভাৰতবৰ্ষৰ শিক্ষাৰ মাধ্যমৰূপে নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছিল?
- (i) Who gifted Bombay (Mumbai) as dowry to the British?
  কোনে ব'ন্বে (মুস্বাই)খন যৌতুক হিচাপে বিটিছক উপহাৰ দিছিল?
- (j) Who was proclaimed as the supreme leader of the Revolt of 1857 by the Sepoys?

  চিপাহীসকলে কাক ১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহৰ প্ৰধান নেতা ঘোষণা কৰিছিল?
- 2. Answer the following questions in brief :
  2×5=10
  তলৰ প্ৰশ্নসমহৰ চমকৈ উত্তৰ দিয়া :
  - (a) What is Diwani? Who granted Diwani to the East India Company in 1765?
    পেৱানী কি? কোনে ১৭৬৫ চনত ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীক পেৱানী প্ৰদান কৰিছিল?
  - (b) Mention two characteristics of Mercantilism.
    মার্কেণ্টাইল মতবাদ বা বিণক পুঁজিবাদব দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(c) Write two causes of the decline of cottage industry during the rule of East India Company.

ভাৰতত ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ শাসনকালত কুটীৰ শিল্পৰ অৱনতিৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(d) Who was the first exponent of the theory of Drain of Wealth? Write the name of the book in which he elaborated the theory.

সম্পদৰ বহিৰ্গমন তত্ত্বৰ প্ৰথম প্ৰবক্তা কোন আছিল ? এই তত্ত্ব তেওঁ বিস্তৃতভাৱে আলোচনা কৰা গ্ৰন্থখনৰ নাম-লিখা।

- (e) Write the names of two women leaders of the Revolt of 1857.
  ১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহৰ দুগৰাকী মহিলা নেত্ৰীৰ নাম
- 3. Write short notes on any four of the following:

  তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ বিষয়ে চ্যু টোকা লিখা:
  - (a) Famines (1780–1857) দুর্ভিক্ষ (১৭৮০–১৮৫৭)
  - (b) Mahalwari System
    মহলবাৰী ব্যৱস্থা

- (c) Judicial Reforms of Cornwallis কৰ্ণৱালিচৰ আইন সংস্কাৰ
- (d) Utilitarianism উপযোগিতাবাদী মতাদর্শ
- (e) Deindustrialization অৱশিল্পায়ন
- (f) Wood's Dispatch, 1854 উডৰ প্ৰতিবেদন, ১৮৫৪
- 4. Answer any four of the following questions : 10×4=40
  তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :
  - (a) Discuss the causes of the Battle of Plassey.
     পলাশীৰ যুদ্ধৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।
  - (b) Give a critical assessment of the Permanent Settlement in Bengal.

    বঙ্গদেশৰ চিবস্থায়ী বন্দৱস্তৰ এটি সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

- (c) Trace the course of the Anglo-Mysore relation during the first two decades of the nineteenth century.
  উনবিংশ শতিকাৰ প্ৰথম দুটা দশকত ইংগ-মহীশৃৰ সম্পৰ্কৰ গতিবিধি পৰ্যালোচনা কৰা।
- (d) Analyze the circumstances leading to the commercialization of agriculture during the period of your study.
  তোমাৰ অধ্যয়নৰ সময়সীমাৰ ভিতৰত ভাৰতীয় কৃষিৰ বাণিজ্যিকীকৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ বিশ্লেষণ কৰা।
- (e) Critically examine the causes of rural indebtedness during the colonial rule in India.
  ভাৰতত ঔপনিবেশিক শাসনকালত ক্রমবর্ধমান গ্রাম্য খণগ্রস্ততাব কাৰণসমূহব সমালোচনাত্মক আলোচনা আগবঢ়োৱা।
- (f) Give an assessment of the growth of education in India during the period of the East India Company's rule.
  ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ শাসনকালত ভাৰতত শিক্ষাৰ অগ্ৰগতি সম্পৰ্কে এটি মূল্যায়ন আগৰঢ়োৱা।
- (g) Discuss the causes of the Revolt of 1857.১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

(Continued)

(h) Discuss the Forest Policy of the British in India during 1780-1857.

১৭৮০–১৮৫৭ চনৰ সময়খিনিত ভাৰতত ব্ৰিটিছৰ ৰননীতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

***